

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om konstnärsproufessurer och om statens konst-
närstipendier**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om konstnärsproufessurer och statens konstnärstipendier ändras så att de långvariga konstnärstipendierna ändras till konstnärstipendier för fem år. Likaså föreslås att av de konstnärstipendier som enligt lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier årligen

beviljas konstutövare ett minimibelopp reserveras för unga konstutövare eller sådana som är i början av sin karriär. Vidare föreslås att konstnärstipendierna för fem år ger rätt till pension.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den godkänts och stadfästas.

MOTIVERING

1. Nuläget

Enligt 3 § 1 mom. lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (1173/89) utdelas årligen, till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden, 112 statliga konstnärstipendier för ett år, 41 stipendier för tre år och 22 stipendier för fem år samt för tryggande av konstutövares arbetsbetingelser 10 långvariga statliga konstnärstipendier för femton år.

Enligt lagens 3 a § kan stipendier för ett år delas mellan två personer. Vid beviljandet av konstnärstipendier och projektstipendier för tre och fem år skall företräde ges konstutövare, vilka redan ådagalagt skapande förmåga. Ett långvarigt konstnärstipendium beviljas på heltid arbetande konstutövare, som visat sig vara framstående på sitt område och som inte har ett tjänste- eller arbetsförhållande som ansluter sig till den konstnärliga verksamheten.

2. Föreslagna ändringar

I vårt samhälle fäster vi allt mera uppmärksamhet

vid utvärderingen av den verksamhet som finansieras offentligt. Det har även allt mera fästs uppmärksamhet vid att man vid stödet för konstnärlig verksamhet borde övergå till projektstöd. Vid konstutövning kan olika projekt ta lång tid i anspråk och ändras till formerna.

I propositionen föreslås att de långvariga konstnärstipendierna slopas och att de anslag som årligen anvisats för detta ändamål överförs till anslagen för femårsstipendier, varvid deras antal ökas från nuvarande 22 till 32 fr.o.m. 1995 och till 42 fr.o.m. år 2000 samt till 52 fr.o.m. år 2005. Om mottagaren av ett konstnärstipendium för fem år har visat sig vara framstående, kunde han få flera stipendier för fem år.

I samband med frågan om att slopa de långvariga stipendierna föreslås att stipendier för fem år skall berättiga till pension. I samband med ändringen är det inte längre ändamålsenligt att begränsa mottagarnas ålder till huvudsakligen över 40 år. Till denna del föreslås att åldersgränsen i lagen slopas.

Konstnärstipendierna är med undantag av stipendierna för ett år avsedda för konstutöva-

re som redan har visat sin skapande förmåga. I praktiken har stipendierna för ett år huvudsakligen även beviljats sådana konstutövare. Med tanke på utvecklingen inom konsten i vårt land vore det dock viktigt att fästa uppmärksamhet vid möjligheterna för unga konstutövare som just har slutfört sina studier eller de som befinner sig i början av sin karriär att få stöd för att göra konstnärlig karriär. I propositionen föreslås att av stipendierna för ett år minst 30 årligen beviljas unga konstutövare eller sådana som befinner sig i början av sin karriär.

Den allmänna pensionsåldern för statsanställda i s.k. nya anställningsförhållanden har stigit till 65 år fr.o.m. 1.1.1993. Därför föreslås att pensionsåldern i samband med konstnärstipendier i motsvarande grad höjs från 63 till 65 år.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionens har inga nämnvärda ekonomiska verkningar.

4. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet. Centralkommissionen för konst har gett sitt utlåtande om saken.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt sedan den godkänts och stadfästs. Den tillämpas under den stipendieperiod som börjar vid ingången av 1995.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier

I enlighet med riksdagen beslut

ändras i lagen den 28 november 1969 om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (734/69) 3 § 1 och 3 mom., 3 a §, 3 b § 1 mom., 3 c § 1 mom. och 3 d § 1 mom., av nämnda lagrum 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 15 december 1989 (1173/89) och 3 § 3 mom., 3 a §, 3 b § 1 mom., 3 c § 1 mom. och 3 d § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 18 december 1981 (947/81) som följer:

3 §

I budgetpropositionen upptas årligen ett anslag av vilket, enligt vad som stadgas genom förordning, till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden utdelas 112 statliga konstnärstipendier för ett år, 41 stipendier för tre år och 32 stipendier för fem år fr.o.m. år 1995, 42 stipendier för fem år fr.o.m. år 2000 samt 52 stipendier för fem år fr.o.m. år 2005. Dessutom reserveras ett anslag, som motsvarar minst 50 statliga konstnärstipendier, för att utdelas såsom projektstipendier för förverkligandet av bestämda arbetsplaner.

pendier, för att utdelas såsom projektstipendier för förverkligandet av bestämda arbetsplaner.

Genom förordning kan stadgas att ett konstnärstipendium och ett projektstipendium av särskilda skäl kan beviljas även en annan person än i 1 mom. avsedd konstutövare.

3 a §

När stipendier för ett år delas ut skall av dem minst 30 stipendier beviljas unga konst-

utövare eller konstutövare som är i början av sin karriär. Stipendier för ett år kan delas mellan två personer.

När konstnärstipendier för tre och för fem år och projektstipendier beviljas, skall företräde ges konstutövare som redan har ådagalagt skapande förmåga. Konstnärstipendium för fem år kan flera gånger beviljas konstutövare, som har visat sig vara framstående inom sitt område och som inte har ett tjänste- eller arbetsförhållande som huvudsyssla.

Projektstipendium kan även beviljas två eller flera konstutövare tillsammans eller en arbetsgrupp, som består av en eller flera konstutövare jämte medarbetare.

3 b §

En konstutövare som åtnjuter eller har åtnjutit ett konstnärstipendium för fem år har efter det att han inte mera åtnjuter stipendiet rätt till ålders- och invalidpension i tillämpliga delar enligt samma stadganden som en person i tjänste- eller arbetsförhållande till staten, om det vid beviljandet av stipendiet har bestämts att mottagaren inte får ha avlönat arbete som huvudsyssla.

3 c §

Förutsättning för att erhålla ålderspension är att konstutövaren har uppnått 65 års ålder.

3 d §

Som pensionstid räknas den tid under vilken en konstutövare har åtnjutit ett konstnärstipendium för fem år. Om betalningen av stipendiet har avbrutits på grund av sjukdom, lyte eller skada eller på grund av stipendiatens död innan stipendietiden gått ut, räknas som pensionstid även tiden från det betalningen av stipendiet avbrutits till utgången av stipendietiden.

Denna lag träder i kraft den 199 . Denna lag tillämpas första gången på stipendier, för vilka stipendietiden börjar vid ingången av 1995. På långvariga stipendier, för vilka stipendietiden har börjat innan denna lag träder i kraft, tillämpas de stadganden och bestämmelser som gällde när stipendietiden för dessa började.

Helsingfors den 18 februari 1994

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 november 1969 om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (734/69) 3 § 1 och 3 mom. 3 a §, 3 b § 1 mom., 3 c § 1 mom. och 3 d § 1 mom.,

av nämnda lagrum 3 § 1 mom. sådan det lyder i lag av den 15 december 1989 (1173/89), 3 § 3 mom, 3 a §, 3 b 1 mom., 3 c § 1 mom. och 3 d § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 18 december 1981 (947/81) som följer:

Gällande lydelse

3 §

I statsbudgeten upptas årligen ett anslag av vilket, enligt vad som stadgas genom förordning, till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden utdelas 112 statliga konstnärstipendier för ett år, 41 stipendier för tre år och 22 stipendier för fem år samt för trygghande av konstutövares arbetsbetingelser 10 långvariga statliga konstnärstipendier för femton år. Dessutom reserveras ett anslag, som motsvarar minst 50 statliga konstnärstipendier, för att utdelas såsom projektstipendier för förverkligandet av bestämda arbetsplaner.

Genom förordning kan stadgas att konstnärstipendium, med undantag för långvarigt stipendium, och projektstipendium av särskild orsak kan beviljas även annan person än i 1 mom. avsedd konstutövare.

3 a §

Stipendium som utges för ett år kan delas mellan två personer.

Vid beviljandet av konstnärstipendier och projektstipendier för tre och för fem år skall företräde ges konstutövare, vilka redan ådagalagt skapande förmåga. Långvarigt konstnärstipendium beviljas *på heltid arbetande* konstutövare, vilka visat sig vara framstående på sitt område och vilka inte har ett tjänste- eller arbetsförhållande som ansluter sig till den konstnärliga verksamheten. *Långvarigt konstnärstipendium kan inte utan särskild orsak beviljas konstutövare som ej fyllt fyrtio år.*

Föreslagen lydelse

3 §

I budgetpropositionen upptas årligen ett anslag av vilket, enligt vad som stadgas genom förordning, till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden utdelas 112 statliga konstnärstipendier för ett år, 41 stipendier för tre år och 32 stipendier för fem år fr.o.m. år 1995, 42 stipendier för fem år fr.o.m. år 2000 samt 52 stipendier för fem år fr.o.m. år 2005. Dessutom reserveras ett anslag, som motsvarar minst 50 statliga konstnärstipendier för att utdelas såsom projektstipendier för att förverkliga bestämda arbetsplaner.

Genom förordning kan stadgas att ett konstnärstipendium och ett projektstipendium av särskilda skäl kan beviljas även annan person än i 1 mom. avsedd konstutövare.

3 a §

När stipendier för ett år delas ut skall av dem minst 30 stipendier beviljas unga konstutövare eller konstutövare som är i början av sin karriär. Stipendier för ett år kan delas mellan två personer.

När konstnärstipendier för tre och för fem år och projektstipendier beviljas, skall företräde ges konstutövare som redan har ådagalagt skapande förmåga. Konstnärstipendier för fem år kan flera gånger beviljas konstutövare, som har visat sig vara framstående inom sitt område och som inte har ett tjänste- eller arbetsförhållande *som huvudsyssla.*

Gällande lydelse

Om konstutövare, som åtnjuter långvarigt konstnärsstipendium, under den tid han åtnjuter stipendiet uppnår pensionsålder, kan den del av stipendiet som blir outnyttjad helt eller delvis, om särskild orsak härtill föreligger, beviljas annan konstutövare som samma år åtnjuter långvarigt konstnärsstipendium, så att dennes stipendietid i motsvarande mån förlängs.

Projektstipendium kan beviljas även två eller flera konstutövare tillsammans eller en arbetsgrupp, bestående av en eller flera konstutövare jämte medarbetare.

3 b §

Konstutövare som åtnjuter eller har åtnjutit i 3 § 1 mom. avsett långvarigt konstnärsstipendium har efter det han inte mera åtnjuter stipendiet rätt till ålders-, invalid- och arbetslöshetspension av statens medel, i tillämpliga delar enligt samma stadganden som personer i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

3 c §

Förutsättning för erhållande av ålderspension är att konstutövaren har uppnått 63 års ålder.

3 d §

Som pensionstid räknas den tid för vilken tid en konstutövare har åtnjutit ett långvarigt konstnärsstipendium eller om betalningen av stipendiet har avbrutits på grund av sjukdom, lyte eller skada eller på grund av stipendiatens död innan stipendietiden utgått, även tiden från det betalningen av stipendiet avbrutits till utgången av stipendietiden. *Såsom pensionstid räknas även den tid under vilken konstutövaren har åtnjutit i 3 § 1 mom. avsett treårigt eller femårigt statligt konstnärsstipendium, såvida vid beviljandet av stipendiet bestämts att mottagaren inte är berättigad att inneha avlönad befattning.*

Föreslagen lydelse

Projektstipendium kan även beviljas två eller flera konstutövare tillsammans eller en arbetsgrupp, som består av en eller flera konstutövare jämte medarbetare.

3 b §

En konstutövare som åtnjuter eller har åtnjutit ett konstnärsstipendium för fem år har efter det att han inte mera åtnjuter stipendiet rätt till ålders- och invalidpension i tillämpliga delar enligt samma stadganden som en person i tjänste- eller arbetsförhållande till staten, om det vid beviljandet av stipendiet har bestämts att mottagaren inte får ha avlönat arbete som huvudsyssla.

3 c §

Förutsättning för att erhålla ålderspension är att konstutövaren har uppnått 65 års ålder.

3 d §

Som pensionstid räknas den tid under vilken en konstutövare har åtnjutit ett konstnärsstipendium för fem år. Om utbetalningen av stipendiet har avbrutits på grund av sjukdom, lyte eller skada eller på grund av stipendiatens död innan stipendietiden utgått, även tiden från det utbetalningen av stipendiet avbrutits till utgången av stipendietiden.

Denna lag träder i kraft den
199 . Denna lag tillämpas första gången på

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

stipendier, för vilka stipendietiden börjar vid ingången av 1995. På långvariga stipendier, för vilka stipendietiden har börjat innan denna lag träder i kraft, tillämpas de stadganden och bestämmelser som gällde när stipendietiden för dessa började.